

Rapportage validatie NDFF 2019

06-05-2020
definitief

Inhoud

1	Validatie 2019	3
2	Samenvatting van de validatie per soortgroep	4
	2.1 Bestuivers	4
	2.2 Dagvlinders	4
	2.3 Kranswieren	4
	2.4 Kreeften en macrofauna	4
	2.5 Libellen	4
	2.6 Macro-nachtvlinders	4
	2.7 Microlepidoptera	4
	2.8 Mossen en korstmossen	5
	2.9 Overige insecten	5
	2.10 Paddenstoelen	5
	2.11 Reptielen, amfibieën en vissen	5
	2.12 Sprinkhanen en krekels	5
	2.13 Vaatplanten	5
	2.14 Vogels	6
	2.15 Weekdieren en mariene soorten	6
	2.16 Zoogdieren	6

1 Validatie 2019

De validatie verloopt over het algemeen voorspoedig. Validatieteams zijn in beperkte mate veranderd qua samenstelling. Op inhoud waren er weinig conflicten en is men actief met het wegwerken van validatieachterstanden. Desalniettemin lukt het slechts een klein aantal validatieteams om alle waarnemingen, inclusief waarnemingen zonder bewijs, binnen korte tijd te valideren. Daarom ligt het zwaartepunt van de validatie op het valideren van waarnemingen van beleidsrelevante soorten en waarnemingen met bewijs.

De jaarlijkse validatoredag is uitstekend bezocht en bestond uit een goede mix van lezingen en overleg binnen validatieteams. Op de validatoredag en in periodieke mails is gecommuniceerd over het validatieproces van tuintelling waarnemingen, taxonomische matching van W.nl en NDFF, efficiëntie en inhoud van kennisregels, het benutten van het oordeel 'niet te beoordelen', en het met voorrang wegwerken van (bulksets) waarnemingen. Het sjabloon voor de periodieke validatierapportage is verbeterd en wordt begin 2020 geëvalueerd.

Het NDFF validatieportaal kreeg in 2019 één update, de welkome toevoegingen hebben met name de fotovalidatie verbeterd.

Eind 2019 met medewerkers van provincies en terrein beherende organisaties gecommuniceerd over de validatievoortgang per soortgroep en provincie. Daarbij is aangegeven dat de validatie overwegend voorspoedig verloopt. Daarnaast is op het BIJ12 kennissymposium een goedbezochte workshop NDFF datastromen en validatie georganiseerd.

Tot slot blijven er knelpunten en wensen op zowel inhoudelijk als technisch vlak. Op inhoudelijk vlak zijn de belangrijkste punten de beperkte aanwezigheid van bewijs, het gebrek aan validatieregels voor diverse soortgroepen, het moeizaam contact met waarnemer/invoerder over verdachte waarnemingen, de koppeling van oorsprong. De voornaamste technische knelpunten gaan over het moeizaam valideren van geluidsbestanden bij vleermuizen, het gebrek aan opties voor stadium en geslacht in kennisregels, het uitblijven van enkele zeer gewenste updates voor het validatieportaal, het valideren op Waarneming.nl vanwege de nieuwe website en de te beperkte opties tot monitoring van de validatievoortgang op beide portalen.

2 Samenvatting van de validatie per soortgroep

Per soortgroep worden enkele aspecten van afgelopen jaar uitgelicht.

2.1 Bestuivers

Het team voor bijen is in de afgelopen periode uitgebreid met vier personen, het team voor zweefvliegen is onveranderd. Het aantal gevalideerde waarnemingen is weer groter dan in de voorgaande jaren. Ook is voor zweefvliegen de automatische validatie voor 49 algemene soorten geactiveerd. Desondanks is het aantal waarnemingen harder gestegen dan het aantal validaties. Ondanks de grotere inspanning is de validatieachterstand groter geworden. Op het NDFF validatieportaal wordt zeer beperkt gevalideerd, waardoor achterstanden daar zijn toegenomen.

2.2 Dagvlinders

Er zijn geen veranderingen in het validatieteam dagvlinders. Ook de samenstelling van de beoordelingscommissie is onveranderd. Zij heeft geen acties hoeven uitvoeren.

Er wordt dagelijks gevalideerd waarbij prioriteit wordt gegeven aan de waarnemingen met foto. Ook worden waarnemingen zonder foto gevalideerd, startend met de bijzondere soorten. In de winterperiode zijn achterstanden weggewerkt. Daarnaast zijn de kennisregels kritisch gekeken en een aantal aanpassingen doorgevoerd.

2.3 Kranswieren

Het validatieteam is ongewijzigd. De validatie verloopt vooral via waarneming.nl, maar is ook actief op Telmee. Het validatieteam is actief geweest, maar is er niet in geslaagd om de achterstanden in 2019 weg te werken. Deels zijn deze lastig weg te werken vanwege beperkt contact met uitvoerders van oudere professionele inventarisaties.

2.4 Kreeften en macrofauna

Het team is uitgebreid met een validator uitheemse rivierkreeften. Daardoor is het grootste knelpunt, de validatieachterstand rivierkreeften, aangepakt. Het valideren verloopt goed. De grootste uitdagingen liggen bij de validatie van waterkevers.

2.5 Libellen

De capaciteit van het validatieteam is op orde en er zijn geen validatieachterstanden. Dit is deels te danken aan de succesvolle invoer van automatische beeldherkenning op Waarneming.nl. Een aandachtspunt voor de kwaliteit is dat er bij de beeldherkenning geen controle plaatsvindt op geslacht en stadium. Tot slot zijn de validatieregels op Waarneming.nl en de NDFF gelijkgetrokken.

2.6 Macro-nachtvlinders

Het validatieteam was in 2019 op peil, maar er wordt gewerkt aan uitbreiding om ook in 2020 voldoende capaciteit te behouden. De validatieachterstand van foto's is zowel op Waarneming.nl als de NDFF afgenomen. De soortenlijst van Waarneming.nl en de NDFF is gesynchroniseerd waardoor waarnemingen nu correct in de NDFF komen. Over de automatische beeldherkenning op Waarneming.nl zijn validatoren nog steeds tevreden.

2.7 Microlepidoptera

De samenstelling van het validatieteam is ongewijzigd gebleven. Het team heeft er naar gestreefd om zowel op Waarneming.nl als bij de NDFF de validatieachterstand terug te dringen. De toename in het aantal waarnemingen is groter dan de toename in het aantal validaties. De gemiddelde kwaliteit van waarnemingen lijkt afgenomen, een mogelijke oorzaak is een stijging van het aantal onervaren waarnemers microlepidoptera.

2.8 Mossen en korstmossen

Er zijn geen veranderingen in het validatieteam. Het valideren verloopt voorspoedig. Van Waarneming.nl zijn 84% van de waarnemingen met foto's uit 2019 beoordeeld. In november en december zijn veel waarnemingen ingevoerd. Een gedeelte van de achterstand zal in voorjaar 2020 weer worden ingehaald. De achterstand bedraagt alleen korstmossen en vooral waarnemingen met foto's van moeilijke soorten, of waarnemingen met slechte foto's. Er is behoefte aan meer (actieve) validatoren korstmossen, maar er is momenteel niemand met voldoende ervaring en kennis gevonden die daarvoor in aanmerking komt. Waarnemingen die via andere kanalen bij de NDFF binnenkomen worden vrijwel allemaal snel beoordeeld.

2.9 Overige insecten

Het aantal validatoren over de diverse soortgroepen is flink gegroeid. Dat was hard nodig om de toestroom van (foto)waarnemingen op Waarneming.nl te ondervangen. Om de uitbreiding in goede banen te leiden is veel tijd gestoken in het opleiden en wegwijs maken van nieuwe validatoren. De jaarlijkse validatorenendag werd uitzonderlijk goed bezocht. Desondanks blijven validatieachterstanden van enkele soortgroepen groeien. Validatie van waarnemingen op het NDFF validatieportaal vindt zeer beperkt plaats. Als gevolg daarvan neemt de validatieachterstand daar toe.

2.10 Paddenstoelen

De validatie verloopt naar tevredenheid. De herfst van 2019 was heel gunstig voor paddenstoelen. De aanwas van nieuwe waarnemingen was groter dan wat validatoren aankonden, maar dat zal in de loop van de tijd grotendeels worden weggewerkt. Melchior van Tweel stopt na dit jaar als soortgroepcoördinator. Wij bedanken Melchior voor zijn toewijding en expertise. De NMV gaat op zoek naar een opvolger.

2.11 Reptielen, amfibieën en vissen

Het validatieteam bestaat uit elf actieve validatoren. Zij hebben de afgelopen maanden enorm hard gewerkt om de achterstand in validatie van herpetofauna weg te werken. Op waarneming.nl is nagenoeg alles gevalideerd of voorzien van een validatievraag. Dit schept vertrouwen dat vanaf nu de validatielast bij te houden zal zijn. In totaal staan slechts 90 foto's van herpetofauna en 792 foto's van vissen open. Deze waarnemingen worden ook in de winter nog weggewerkt, zodat in het voorjaar met een schone lei weer begonnen kan worden.

2.12 Sprinkhanen en krekels

Zeven validatoren houden de waarnemingen van sprinkhanen en krekels goed bij met name op Waarneming.nl. Op de NDFF was een achterstand in de validatie, maar die is in het derde trimester grotendeels ingelopen.

2.13 Vaatplanten

In de loop van 2019 zijn er 8 validatoren bij gekomen, terwijl er 2-3 zijn afgevallen. Er zijn diverse validatorenbijeenkomsten georganiseerd, o.a. een met nieuwe validatoren. De bijeenkomsten in de districten waren vooral gericht op het activeren en instrueren van validatoren.

Tijdens het middagprogramma van de landelijke validatorenendag is ook een uitgebreid overleg gevoerd met 16 validatoren. Belangrijke onderwerpen waren: wegwerken achterstanden (47.000 fotowaarnemingen bij waarneming.nl en ruim 100.000 waarnemingen in de NDFF). Daarnaast is gesproken over de validatieregels, het opvoeden van waarnemers, het valideren van eigen waarnemingen en diverse door de validatoren zelf aangedragen punten.

Mede dankzij een extra inhaalslag zijn er in 2019 ca. 150.000 waarnemingen handmatig gevalideerd. Door een bulklaadactie eind 2019 is het aantal openstaande

waarnemingen waarmee 2020 wordt ingegaan gestegen tot boven de 100.000 waarnemingen. Validatoren treffen geregeld taxa die generiek foutief zijn geconverteerd (o.a. sp. indet.-taxa). Dat is veel werk en had voorkomen kunnen worden voorkomen door een strengere conversieslag. Er wordt in 2020 aan gewerkt om dit aan te pakken. Ook liggen er enkele wensen voor het validatieportaal om het valideren eenvoudiger te maken.

De achterstanden bij waarneming.nl worden vooral gemeten in openstaande fotowaarnemingen. In het najaar stonden nog 47.000 fotowaarnemingen open. De verwachting is dat deze achterstand in de winter 2019/2020 grotendeels wordt weggewerkt. Waarnemingen zonder foto worden in bescheiden mate gevalideerd (of automatisch goedgekeurd). Het is nog steeds een wens om waarnemers (en validatoren) van waarneming.nl terugkoppeling te geven van het validatieresultaat van de NDFF-validatie.

2.14 Vogels

Er is in flinke mate gevalideerd door zo'n 40 validatoren (excl. regioadmins), waarvan het overgrote deel actief is bij Waarneming.nl. Voor het valideren op NDFF/Telmee wordt nog gezocht naar een extra validator, omdat het nu niet lukt om de achterstanden geheel weg te werken. Hoewel weinig contact is met de validatoren van waarneming.nl verloopt de validatie goed en behoeft weinig aan- of bijsturing.

2.15 Weekdieren en mariene soorten

In totaal zijn 32 validatoren actief verspreid over diverse portalen en soortgroepen. De validatieoverzichten op Telmee/NDFF zijn niet bruikbaar en daarom is de voortgang lastig te monitoren. Beleidsrelevante soorten worden bijgehouden. Op waarneming.nl zijn 15.415 weekdierwaarnemingen handmatig gevalideerd door 14 validatoren, waarvoor geldt dat 4 validatoren de bulk van de validaties doen en de overige tien vooral waarnemingen van zeldzame soorten valideren. Slechts drie weekdierwaarnemingen zijn automatisch gevalideerd.

Het aantal waarnemingen zonder foto is groot en deze groep wordt nu beperkt gevalideerd. De meeste validatoren richten zich graag op bijzondere soorten. Meer validatoren zouden zich ook moeten richten op de algemenere soorten.

Met uitzondering van weekdieren, is het ANEMOON-validatieteam nog te weinig betrokken bij het validatieproces op waarneming.nl van de andere mariene soortgroepen. Dit is wenselijk omdat in de beoordeling nu af en toe fouten sluipen. Met name voor de weekdieren geldt dat validatoren beter moeten letten op het doorgeven van de juiste hoedanigheid van de waarneming en waarnemers moeten daarvan veel meer bewust worden gemaakt. Waarnemers moeten consequenter aangeven of het om losse kleppen, doubletten of levende exemplaren gaat en of het gaan om aangespoelde exemplaren of autochtoon voorkomende exemplaren. Zonder die informatie zijn waarnemingen niet goed bruikbaar.

Met het validatieteam kreeften en macrofauna (EIS) is afgesproken dat zoetwaterkreeften door hen gevalideerd worden. De in zoet en brak water voorkomende Chinese wolhandkrab en het Zuiderzeekrabbetje worden wél door het validatieteam van Stichting ANEMOON gevalideerd.

2.16 Zoogdieren

Het team van validatoren uitgebreid met drie validatoren en één validator is weer actief geworden. Validatie van waarnemingen van land- en zeezoogdieren gaat goed. Bij de validatie van vleermuiswaarnemingen is dit jaar een aardige inhaalslag gemaakt. Het valideren van vleermuiswaarnemingen met geluid is nog steeds tijdrovend en inefficiënt.

Op de jaarlijkse validatorendag en een avondbijeenkomst eind 2019 zijn verschillende onderwerpen besproken, zoals het validatieproces/automatische validatie, validatieproces tuintellingwaarnemingen, dubbele waarnemingen en verwachtingsmanagement naar vrijwillige waarnemers.

Verder is er binnen het validatieteam meer aandacht voor het validatieproces en hoe gegevens ontsloten kunnen worden vanuit de NDFF.